

Нетробук Ірина Марківна,
кандидат географічних наук, доцент

Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки, м. Луцьк,
Україна, е-мейл: iryna-nim@ukr.net

SWOT-АНАЛІЗ РОЗВИТКУ РЕКРЕАЦІЇ ТА ТУРИЗМУ В ЛОКАЧИНСЬКОМУ РАЙОНІ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Мета. Проаналізувати туристично-рекреаційний комплекс Локачинського району з метою проведення SWOT-аналізу для визначення можливостей розвитку рекреації та туризму.

Методика. Для дослідження використано комплексний та системний підхід, зокрема статистичний, порівняльно-описовий метод, SWOT-аналіз.

Результати. Висвітлено природно-рекреаційний, історико-культурний потенціал та соціально-економічну ситуацію району як важливі чинники розвитку рекреації та туризму. Особлено перспективи розвитку культурно-познавального, сільського, екологічного та пішоходного туризму. Проаналізовано найбільш вагомі чинники внутрішнього (сильні, слабкі сторони) та зовнішнього середовища (можливості, загрози), що затягні розвитку організації туристико-рекреаційної діяльності району. Охарактеризовано проблеми, що гальмують розвиток цієї галузі.

Наукова новина. Уперше проведено SWOT-аналіз розвитку рекреації та туризму в Волинській області, зокрема в Локачинському районі.

Практична значимість. Завдяки цьому методу можна оцінити перспективні напрями розвитку рекреації та туризму в різних районах області та визначити не тільки їх можливості, а й усі доступні переваги над конкурентами.

Ключові слова: SWOT-аналіз, рекреація, туризм, комплекс, історико-культурні ресурси.

Нетробук Ірина Марківна,
кандидат географічних наук,
доцент

Восточноєвропейский национальный
университет имени Леси Украинки, г. Луцк,
Украина, e-mail: iryna-nim@ukr.net

SWOT-АНАЛІЗ РАЗВИТИЯ РЕКРЕАЦИИ И ТУРИЗМА В ЛОКАЧИНСКОМ РАЙОНЕ ВОЛЫНСКОЙ ОБЛАСТИ

Цель. Проанализировать туристически-рекреационный комплекс Локачинского района с целью проведения SWOT-анализа для определения возможностей развития рекреации и туризма.

Методика. Для исследования использован комплексный и системный подход, в частности статистический, сравнительно-описательный метод, SWOT-анализ.

Результаты. Освещены природно-рекреационный, историко-культурный потенциал и социально-экономическая ситуация района как важные факторы развития рекреации и туризма. Определены перспективы развития культурно-познавательного, сельского, экологического и пешеходного туризма. Проанализированы наиболее весомые факторы внутренней (сильные, слабые стороны) и внешней среды (возможности, угрозы), которые способны содействовать развитию организации туристическо-рекреационной деятельности района. Охарактеризованы проблемы, которые тормозят развитие этой отрасли.

Научная новина. Впервые был проведен SWOT-анализ развития рекреации и туризма в Волынской области, в частности в Локачинском районе.

Практическая значимость. Благодаря этому методу можно оценить перспективные направления развития рекреации и туризма в разных районах области и определить не только их возможности, но и все доступные преимущества над конкурентами.

Ключевые слова: SWOT-анализ, рекреация, туризм, комплекс, историко-культурные ресурсы.

Netrobuk Iryna Markivna,
candidate of Geographic sciences, Associate
Professor

Lesya Ukrainka Eastern European National
University, Lutsk, Ukraine
e-mail: iryna-nim@ukr.net

SWOT-ANALYSIS OF DEVELOPMENT OF RECREATION AND TOURISM IN LOKACHINSKIY DISTRICT OF VOLYN REGION

Purpose. To make analysis of tourist and recreational complex in Lokachinsky district for conducting SWOT- analysis in order to identify opportunities for the development of recreation and tourism.

Methodology. Comprehensive and systematic approach, particularly statistical, comparative-descriptive methods and SWOT- analysis were used in the research.

Results. The natural, recreational, historic-cultural potential and the socio- economic situation in the region were analyzed as an important factors of recreation and tourism. The prospects of development of cultural, educational, agricultural tourism and hiking were outlined. The most important factors of internal (strengths, weaknesses) and external environment (opportunities, threats) were analyzed. These factors can contribute to the development of tourism and recreational activity in the area. The problems that hamper the development of this industry were characterized.

Scientific novelty. SWOT-analysis of recreation and tourism in the Volyn region, particularly in Lokachinsky district, has been conducted first time.

The practical significance. This method can be used for evaluating perspective areas of recreation and tourism in different parts of the region. It can also identify not only their ability but all available advantages over competitors.

Keywords: SWOT- analysis, recreation, tourism, complex, historic-cultural resources.

Постановка проблеми. Появлення туристико-рекреаційної діяльності стосується тих регіонів, які мають неабиякі природно-рекреаційні та культурно-історичні ресурси. До таких територій, на нашу думку, належить Волинська область. Оптимальне використання потенційних можливостей туристико-рекреаційних ресурсів дозволяє не лише поліпшити економічний стан, але і впливає на соціальний рівень життєзабезпечення та розвиток інфраструктури в конкретному регіоні. Зауважимо, що важливу роль у розвитку рекреації та туризму відіграють органи державної влади обласного та районного рівня. Так, на думку В. Руденка, згідно проведеній економічної оцінки природно-ресурсного потенціалу Волинської області, вона добре забезпечена природними

ресурсами для потреб рекреації та туризму [14]. У зв'язку з цим актуальними є проблеми оцінки перспектив розвитку рекреації та туризму в районах області для вибору оптимального варіанту його державної підтримки. Саме тому для координації учасників туристичної сфери розроблено Програму розвитку туризму та рекреації в Волинській області на 2016-2020 роки, що затверджена Волинською обласною радою.

Адже не кожен адміністративний район області має однакові можливості для розвитку туристико-рекреаційної діяльності. Поліські райони найкраще забезпечені природними умовами для розвитку рекреації, ніж лісостепові. Такі райони є привабливими для потенційних туристів і мають унікальні туристико-рекреаційні ресурси. Останні можуть стати центром тяжіння масового туриста. У цьому випадку державна підтримка такого району принесе найбільші швидкі і максимальну економічну віддачу [17].

Для розробки стратегічних пріоритетів розвитку туристико-рекреаційної діяльності районів доцільні є проведення SWOT-аналізу. Це метод аналізу соціально-економічної ситуації на місцях з урахуванням їхніх особливостей й з'ясуванням ключових напрямків менеджменту туризму. Цей аналіз допомагає визначити не тільки можливості районів, а й усі доступні переваги над конкурентами. SWOT-аналіз такого туристичного району передбачає пошук відповідей на такі запитання, що стосуються внутрішніх чинників – це переваги і недоліки та зовнішні – сприятливі можливості та потенційні загрози. Отож SWOT-аналіз достатньо спрощує ідентифікацію сильних сторін і можливостей, які потрібно використати, а також слабких сторін і загроз, які потрібно подолати.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідження теоретичних і практичних проблем та перспектив розвитку туристико-рекреаційної галузі з різних позицій присвячена ціла низка наукових праць. Вагомий внесок у теоретичні основи формування туристично-рекреаційного комплексу Волинської області, визначення сутності та типизації туристично-рекреаційних ресурсів регіону зробили Л. Черник, О. Міщенко, І. Єрко, В. Павлов, А. Цось, Р. Мазурець [5, 10, 13, 15]. Сучасний стан і перспективи розвитку туристичного та рекреаційної діяльності, релігійного, зеленого та пішоходного туризму в Волинській області розглянуті в роботах М. Мельничука та його співавторів, О. Гаталика, Н. Чир, П. Романів [2, 7, 12, 16].

Виділення невідмінних ранніх частин проблеми. Однак більшість публікацій присвячена дослідженням природно-рекреаційного потенціалу та організації туристико-рекреаційної діяльності Волинської області як підґрунті розвитку різних видів туризму. Так, на нашу думку, варто відзначити, що у науковій праці Ф. Зузука та ін. проаналізовані покомпонентний склад природних ресурсів Волинської області з використанням їх у туристико-рекреаційній діяльності [3]. Оцінка природно-ресурсного потенціалу Любешівського району Волинської

області подана в дослідженні М. Мельничука, Ю. Пасевича [6]. Разом з тим не менш важливу роль відіграє здійснений науковий доробок М. Бояркін, Л. Савчук, який окреслює стан розвитку туризму і рекреації у басейнів озер Турійського району [1]. Сприятливі та лімітуючі умови та чинники розвитку туристико-рекреаційної сфери в Маневичському районі висвітлено в роботі О. Міщенко, Т. Павловської та ін. [8].

У переважній більшості проведених досліджень у разрізі деяких адміністративних районів взято до уваги лише рекреаційний потенціал як об'єкт для розвитку туризму. Натомість сьогодні відсутні узагальнюючі праці, присвячені такому важливому методу як SWOT-аналіз. Він допомагає з'ясувати внутрішні переваги і недоліки разом із зовнішніми сприятливими можливостями і загрозами для визначення стратегії дій розвитку рекреації та туризму в будь-якому районі чи регіоні. У зв'язку з цим виникає необхідність проведення SWOT-аналізу Волинської області, зокрема Локачинського району.

Формулювання цілей статті. Мета дослідження – проаналізувати туристико-рекреаційний комплекс Локачинського району та провести SWOT-аналіз для визначення можливостей розвитку рекреації та туризму на певній території.

Виклад основного матеріалу дослідження. Згідно економіко-рекреаційного районування території Полісся, запропонованого Н. Кравченко, Локачинський район разом з іншими південними районами області на основі однорідних рекреаційних ресурсів формує Південно-Волинський рекреаційний район, який в свою чергу входить до складу Південно-Поліського рекреаційного мезорегіону [4].

Природно-рекреаційний та історико-культурний потенціал району є важливими чинниками розвитку рекреації та туризму. Саме тому коротко проаналізуємо його особливості.

Локачинський район розміщений у південно-західній частині Волинської області. Переважна площа району (3/4) знаходитьться в межах Волинської височини, а північна його частина займає Поліську низину. Отож рельєф району представлений підвищеною пласковийлястою лесовою рівнинною, розчленованою балками та широкими заболоченими діницями. У межах району протікають річки Турія, Стохід, Луга, Серна, Чорногузка, Луга-Свинорéйка, Свинарка, Війниця, Міленька. Тут налічується 39 водойм, з них 12 озер і 27 ставків. Найціннішими озерами є Окорське, Холопичівське і Озотинське. На заході с. Локач проходить частина головного Європейського вододілу, що ділить басейни Чорного і Балтійського морів. Загальна площа лісів у районі становить 12,662 тис. га. За породним складом переважають соснові, сосново-дубові, березові та мішані ліси. Земельний фонд району становить 71,2 тис. га. З них 51,8 га тис. (72,4%) займають сільськогосподарські угіддя, що засівдус про високий рівень сільськогосподарського освоєння земель. Під лісами з лісовиковими площинами знаходиться 17,7 % від загальної площи земельного

фонду, забудований землі займають – 2,0 %, болота – 3,9 %, відкриті землі без рослинного покриву – 0,4 %, води – 1,3 %.

Показник заповідності Локачинського району становить 4,18 %. У районі наявні 15 об'єктів природно-заповідного фонду. Серед них 1 ботанічний заказник загальнодержавного значення, 1 загальнозоологічний заказник, 6 гідрологічних заказників, 3 ботанічні пам'ятки природи, 3 гідрологічні пам'ятки природи і 1 парк-пам'ятка садового паркового мистецтва місцевого значення. Отже, район має значний потенціал природно-рекреаційних ресурсів, які можуть слугувати основою для розвитку туристсько-рекреаційної діяльності та задоволення потреб широких вергт населення [9].

Культурно-історичні об'єкти є невід'ємною складовою комплексу туристсько-рекреаційних ресурсів, завдяки яким туристи можуть задоволити свої пізнавальні інтереси. У Локачинському районі налічується 19 пам'яток архітектури та містобудування, з яких 7 – національного значення та 41 пам'ятка історії, з яких 1 – національного значення та 3 пам'ятки археології. Важливо частку серед пам'яток архітектури становлять сакральні об'єкти національного значення. У с. Кисилін знаходиться комплекс Михайлівської церкви: церква, дзвіниця та мур з брамою 1632-1677 рр. Інший архітектурний комплекс – Михайлівська церква та дзвіниця з дерев'яною частиною 1787 р., що знаходиться у с. Великий Окорськ. У с. Затуриці нині діє костел Святої Трійці 1642 р. Разом з тим до цієї ж категорії віднесено Свято-Луїківську дерев'яну церкву 1788 р. у с. Сірники. Серед пам'яток історії національного значення варто відзначити садибу родини Липинських поч. XIX ст. у с. Затуриці. Тут, у родинному гнізді польської шляхти, народився відомий політолог, філософ, історик, державний і політичний діяч, патріот України В'ячеслав Липинський. Нині тут функціонує Затурицький меморіальний музей В. Липинського [11].

Важливим чинником розвитку рекреації та туризму є аналіз соціально-економічних умов. Станом на 01.01.16 р. чисельність населення в Локачинському районі становила 22,3 тис. чол., в т. ч міського – 3,8 тис. осіб, сільського – 18,5 тис. осіб. Варто відзначити, що чисельність жінок (11,8 тис. осіб) перевищує – чоловіків (10,5 тис. осіб), що становить відповідно 52,9 % та 47,1 %. Працездатне населення району становить 13,6 тис. осіб, пенсіонери – 6,2 тис. осіб.

Локачинський район переважно є аграрним. Виробничо-гospодарську діяльність аграрного сектора забезпечує 79 агроформувань, з них 12 – сільськогосподарські підприємства і 67 – фермерські господарства. Незважаючи на сільськогосподарський напрям економіки району, тут спостерігається позитивна динаміка у галузі промислового виробництва. Найбільшими промисловими підприємствами є: Локачинські газові родовища, ТзОВ «Агрокорміндустрія», МП «Волиньпродукт», ПП «Захід» – Павловівичський цегельний завод, ВАТ «Локачинський хлібзавод». Так, у 2015 р. промислові підприємства району

108

набули достатнього рівня для формування туристично-рекреаційного комплексу. Однак завдяки наявності значного туристсько-рекреаційного потенціалу район має усі шанси для інтенсивного розвитку не лише внутрішнього, а й іноземного туризму. Найбільш популярним місцем серед туристів є Меморіальний музей-садиба родини В. Липинських у с. Затуриці. Хоча він досі мало розрекламованій в районі як туристичний об'єкт, однак його відвідують не лише місцеві, але і жителі сусідніх районів та громадян Польщі, Угорщини, Німеччини, Білорусі, Естонії, Литви. Достигнувши та цінними є також культурно-історичні пам'ятки – Свято-Михайлівська церква, комплекс монастиря кармелітів у с. Кисилін, костел Святої Трійці у с. Затуриці, Загорівський Різдво-Богородиничний монастир у с. Новий Загорів. Хоча ці місцевості є дещо віддаленими від основних шляхів сполучення, і не мають відповідної інфраструктури, тому використовуються неповною мірою. Завдяки наявності у досліджуваному районі великої кількості пам'яток історії та культури, є перспектива розвитку культурно-різновідмінного туризму [11].

В районі розроблені науково-пізнавальні та навчальні екскурсійні маршрути, які передбачають ознайомлення з пам'ятками архітектури національного та місцевого значення, пам'ятками природи, відвідування монастирів, стародавніх городищ, експозицій музею. Отож Локачинською районною радою затверджено 4 туристичні маршрути, зокрема:

1. Пам'ятник В. Липинського – Меморіальний музей-садиба родини Липинських – Парк Липинських; 2. Свято-Преображенська церква смт. Локачі – Свято-Миколаївська церква смт. Локачі – Михайлівська церква смт. Кисилін – Костел Святої Трійці с. Затуриці – Свято-Луїківська церква с. Сірники; 3. Свято-Преображенська церква смт. Локачі – Свято-Миколаївська церква смт. Локачі –Хорівська Свято-Онуфріївська церква – Новозагорівський монастир – музей с. Старий Загорів – Колпитівська церква образу Нерукотворного Спаса; 4. Городище с. Затуриці – Городище смт. Локачі – Замчище с. Замчище – Курган с. Привітне [9].

Заслуговує уваги й те, що в останні роки спостерігається тенденція до зростання частки виробничих екскурсій, зокрема, на птахокомплекс «Губин» та цегельний завод у с. Павлововичі для школярів і вчителів району. Заказники та пам'ятки природи, в свою чергу, на перспективу створюють умови для розвитку різновидів екологічного туризму, таких як кінний, велосипедний, пішохідний. У районі є значні мисливські угіддя та водні плеса, що сприяє розвитку в організації аматорського туризму. Так, на берегах р. Турія, озер Холопчівського та Окорського, ставків Туминського та Хорівського у спеціально відведеніх місцях можна розбити намети, зайнятися рибалкою, катанням на човнах. Отже, на найближчу перспективу в районі буде розвиватись культурно-різновідмінний, екологічний та сільський туризм.

Попередньо висвітлена діагностична частина розвитку туристично-рекреаційного комплексу Локачинського району, дає змогу нам провести SWOT-аналіз. Завдяки проведенню аналізу можна виділити найбільш

реалізували продукції на 446,2 млн. грн., що складає 3,4% загальнобласного показника. У розрахунку на одного жителя району реалізовано промислової продукції на 19831 грн. (для порівняння: в області – на 12757 грн., Іванчівському районі – на 835 грн., в Городівському районі на – 1437 грн.) [9]. У структурі туристично-рекреаційного комплексу визначальна роль належить готельному та ресторанному господарству. Завдяки йому визначаються обсяги та напрямленість туристських потоків в'їзного та внутрішнього туризму, забезпечується населення відповідними послугами. За інформацією Л. Черник та її співавторів наявність готелів та аналогічних засобів розміщення у Локачинському районі відсутні [15]. Натомість у районі функціонує лише одна агросадиба у с. Замчище – «Хутірці» як підрозділу для сприяння та розвитку сільського туризму. Організація харчування мас також важливі значення для оздоровлення та відпочинку. У Локачинському районі нараховується 42 заклади ресторанного господарства на 1,843 тис. посадочних місць. Серед них 1 ресторан з місткістю на 102 осіб, 2 кафе (66 місць), 3 бари (74 місця), 36 іздачень та підприємств постачання готової їжі. Крім того, майже у кожному населеному пункті району працює від одного до кількох закладів типу «магазин+кафе», або «магазин+бар» [9, 15].

Важливим чинником у розвитку туристсько-рекреаційної діяльності є розвиток транспортної мережі загального користування та забезпечення необхідного рівня безпеки подорожок. Серед транспортних засобів найбільшою популярністю користується автомобільне сполучення. Однак воно є найбільш небезпечною через вікрай низку якість автомобільних доріг в Україні, т. ч. і в Локачинському районі. Загалом у районі експлуатація дівжина автомобільних доріг – загальнодержавного, республіканського і місцевого значення складає 327,8 км, в т. ч. з твердим покриттям 219 км і ґрунтових доріг – 108,8 км. Усі населені пункти району мають автобусне сполучення з районним центром та переважна більшість з них – з обласним. Залізничне сполучення у районі відсутнє [9].

Важливим ролем у забезпеченні освітньо-культурного рівня населення належать бібліотеки і клубними закладами, які займають особливе місце в туристично-рекреаційному комплексі. Соціально-культурна сфера Локачинського району представлена 48 медичними закладами, 28 бібліотеками, 32 клубними закладами, а також 41 пам'яткою історії та культури. Згідно з даними щодо кількості туристів, які відвідали туристично-рекреаційні об'єкти Локачинського району, можна відзначити, що спостерігається тенденція до зростання. Приоритетним напрямом туристичної діяльності є внутрішній туризм, натомість досить низькою є частка в'їзного туризму та спостерігається стабільне зростання кількості вінів туристів. Разом з тим, у районі не зареєстровано жодного туристичного підприємства, що не може позитивно позначитись на розвитку туризму краю. Таким чином, незважаючи на деякі позитивні тенденції у соціально-економічних передумовах, Локачинський район не

109

вагомі чинники внутрішнього і зовнішнього середовища, проблеми та перспективи, що здатні сприяти розвитку організації туристсько-рекреаційної діяльності (табл. 1).

Таблиця 1
SWOT-аналіз розвитку рекреації та туризму в Локачинському районі

	Сильні сторони (S)	Слабкі сторони (W)
Внутрішнє середовище	1. Вигідне географічне положення. 2. Привабливі природні умови та рекреаційні ресурси. 3. Екологічно чиста місцевість. 4. Наявні численні пам'ятки історії, культури та архітектури. 5. Збереження сільських традицій, національної культури, етнографічної спадщини. 6. Розробка цікавих туристичних маршрутів. 7. Дешевизна харчування складовими чистими продуктами. 8. Дешева робча сила. 9. Низький рівень злочинності.	1. Відсутність фінансування та державної підтримки. 2. Низький рівень маркетингу туристичного галузі. 3. Ненадійний рівень транспортної інфраструктури. 4. Незадовільний стан пам'яток природи, історії, культури, архітектури. 5. Низький рівень розвитку туристичної інфраструктури. 6. Відсутність колективних засобів розміщення. 7. Неточність інформаційного забезпечення для туристів, в т. ч. відсутність вказівників знаків на вулицях населених пунктів та за їх межами. 8. Відсутність рекламно-інформаційної продукції, в т. ч. на іноземних мовах.
Внешнє середовище	1. Впровадження дієвої маркетингової стратегії (програм). 2. Вихід з місцевих туристичних продуктів на міжнародний ринок та завоювання більшої аудиторії та відзнакоюванням.	1. Недосконалість податкового законодавства. 2. Несприятливі політично-економічні ситуації в державі. 3. Нестабільність курсу національної валюти. 4. Наявність сильних конкурентів з боку інших районів. 5. Недоцінка значення туризму та рекреації для розвитку регіону. 6. Недостатність співпраці органів влади, державних підприємств та установ, представників приватного бізнесу та громадських організацій. 7. Низький рівень підготовки управлінських кадрів.
Можливості (O)		Загрози (T)
		1. Впровадження дієвої маркетингової стратегії (програм). 2. Вихід з місцевих туристичних продуктів на міжнародний ринок та завоювання більшої аудиторії та відзнакоюванням. 3. Використання досвіду прикордонних партнерів (Польща) при розробці та впровадженні якісного туристичного продукту. 4. Покращення рівня обслуговування рекреантів і туристів. 5. Створення нових робочих місць, зокрема через розвиток сільського туризму. 6. Включення деяких об'єктів природи, культури та архітектури до екскурсійних маршрутів.

Як показав аналіз, основною причиною гальмування розвитку туристично-рекреаційної галузі в Локачинському районі є недосконалість системи державного регулювання туристичної діяльності та нестабільна політично-економічна ситуація в державі. Остання, безперечно, негативно

110

111

позначається на низькому життєвому рівні населення, величезних масштабах реального безробіття, багаторазовому збільшенні транспортних тарифів тощо. Разом з тим існують й інші проблеми, зокрема відсутність науково-обґрунтованих рекомендацій щодо раціонального використання природних територій, високий ступінь фізичного занесення матеріально-технічної бази підприємств, технологічна відсталість та ін.

Висновок. Таким чином е підстави стверджувати, що зручне фізико-географічне положення Локачинського району, наявність значної кількості природно-рекреаційних та історико-культурних ресурсів, більшемент сприяли соціально-економічній ситуації в підрозділі для успішного розвитку культурно-пізнавального, пішохідного, екологічного, сільського туризму. Отже, використання методу SWOT-аналіз є перспективним для визначення можливостей розвитку рекреації та туризму в районах області, в яких соціально-економічний ефект від розвитку цієї галузі, буде максимальним.

Список використаних джерел

1. Боярин, М. В. Оцінка ступеня придатності краєвих Туристичного району для цілей рекреації / М. В. Боярин, Л. А. Савчук // Людина і докладка. Проблеми неоекології. – Харків, 2015. – № 1-2. – С. 110-114.

2. Гатаулін, О. М. Туристична інфраструктура Волинської області: сучасний стан, проблеми і перспективи розвитку / О. М. Гатаулін // ВІсн. Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка. Серія: Гуманітарні науки. – 2012. – Вип. 29, ч. 1. – С. 31-35.

3. Зукус / Фото: В. Бондаренко // ВІсн. Львів. нац. ун-ту ім. І. Франка. Серія: Географія. – Тернопіль : Тайм, 2016. – Вип. 2 (28). – С. 102-105.

4. Кравченко Н.О. Радикальна трансформація Польщі за рівнем розвитку рекреаційного господарства [Електронний ресурс] / Н.О.Кравченко. – Режим доступу: <http://tourlib.net/books/ukr/krawchenko23.htm>

5. Мацурич Р. Р. Територіально-рекреаційний комплекс Волинської області: автореф. дис. ... канд. геогр. наук: 11.00.02 / Р.Р. Мацурич, Л. Валік. нац. ун-т ім. І. Франка. – Львів, 2014. – 20 с.

6. Мельничук, М. О. Оцінка природно-ресурсного потенціалу Любешівського району Волинської області / М. М. Мельничук, Ю. В. Пасечнік // Півдін Західного Полісся та прилеглих територій : зб. наук. пр. / Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2011. – № 8. – С. 47-53.

7. Мельничук М. Сучасний стан і перспективи розвитку туристичної та рекреаційної діяльності Волинської області / М. Мельничук, Ч. Сусек, В. Черепанов // Наукові записки Вінницького нац. ун-ту ім. В. Гнатюка. Сер.: Географія. – Тернопіль : Тайм, 2013. – № 2 – С. 101-115.

8. Мищенко О. В. Комплексна оцінка ресурсного потенціалу у Маневицькому районі / О. В. Мищенко, Т. С. Павловська, В. Беденко, Л. А. Савчук // Науковий вісник Волинського нац. ун-ту ім. Лесі Українки. – Серія географічних наук : – № 15. – Луцьк, 2010. – С. 153–163.

9. Офіційний сайт Лодзинської районної державної адміністрації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.lodzam.gov.ua>

10. Павлов В. I. Рекреаційний комплекс Волині : теорія, практика, перспективи. / В. I. Павлов, Л. М. Черник – Луцьк : Надія-Стор, 1998. – 124 с.

11. П.М.Черник та ін. Актуальні проблеми туризму в Лохачинському районі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://uk.wikipedia.org/wiki>

12. Романів П. Аспекти організації пішохідного туризму у Волинській області / П. Романів // ВІсн. Львівського нац. ун-ту ім. І. Франка. Серія : географічна. – 2013. – Вип. 43, ч. 1. – С. 9-81.

13. Цосс А. Рекреаційно-туристичний потенціал Волинської області [Електронний ресурс] / А. Цосс, Т. Й. Ошаренко, С. В. Капіташа // Фінанси, виконоування, спорт і культура: зборник наукових праць з економіки, фінансів та права. – Кам'янка-Бузька : Університетське видавництво КНУ, 2015. – № 1. – С. 10-15.

- сучасному суспільству. – 2011. – № 4 (16). – С. 52–55. – Режим доступу: http://ibnovs.zu.edu.ua/JRN/Fvs_2011_4_15

14. Черник Л.М. Прориви розвитку рекреаційної сфери на Волині [Електронний ресурс] / Л. М. Черник. – Режим доступу: <http://nouris.net/statisti/ukr/cherychny2.htm>

15. Черник Л. Туристично-рекреаційний комплекс Волинської області: передумови розвитку: Монографія. Частини I та II. / Л. Черник, О. Мищенко, І. Ерко. – МОУ: Східноукраїнський нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2014. – 128 с.

16. Чирт П. Стан і перспективи розвитку земельного туризму на Волині [Електронний ресурс] / П. Чирт // Учені записки Дніпропетровського державного аграрного університету. – 2007. – № 10. – С. 207

17. Шпак [Л.О.] Сучасні тенденції функціонування регіональних туристично-рекреаційних комплексів [Електронний ресурс] / Л.О. Шпак // Ефективна економіка. – Дніпропетровський державний аграрно-економічний університет. – № 2. – 2013. – Режим доступу: <http://www.economy.nauka.com.ua>

Список использованных источников

- Богородицк М. О. Степени стратегии озера Турбийского района для рекреационных центров / М.Б. Богородицк, Л. А. Савчук // Человек и окружающая среда. Проблемы экологии. – Харьков : ДонНУ, 2010. – С. 10-12.
 - Гаталка О. М. Туристическая инфраструктура Волынской области: современный состояния, проблемы и перспективы развития / О. М. Гаталка // Вестник Львов. нац. ун-т им. И. Франка. Серия : международные отношения. – 2012. – Вып. 29. – С. 31-35.
 - Зурук В. Природно-рекреационный потенциал Волынской области / В. Зурук, Л. К. Колошко, С. К. Карпюк // Научные статьи Тернопольской нац. пед. ун-та им. В. Гнатюка. Серия : География. – Тернополь : Тайл, 2010. – Вып. 2 (28). – С. 102-105.
 - Кравченко Н.Ю. Районирование территории Полесья с учетом развития рекреационного хозяйства [Электронный ресурс] / Н.Ю. Кравченко. – Режим доступа : <http://tourlib.net/book/ukrkravchenko2-3.htm>.
 - Мазурец Р.Р. Территориально-рекреационный комплекс Волынской области: автореф. дис. ... канд. геогr. наук : 11.00.02 / Р.Р. Мазурец. – Львов, нац. ун-т им. И. Франка. – Львов, 2014. – 20 с.
 - Мельничуик М. Оценка естественно-ресурсного потенциала Любешовского района Волынской области / М. М. Мельничуик, Ю. В. Пасевич // Природа Западного Полесья и прилегающих территорий : сб. науч. тр. / Волин. нац. ун-т им. Леси Украинки. – Луцк, 2010. – № 8. – С. 47-53.
 - Мельничуик М. Современное состояние и перспективы развития туристической и рекреационной деятельности Волынской области / М. Мельничуик, С. Уевич, В. Череп и др. – Научные статьи Тернопольского виац. пед. ун-та им. В. Гнатюка. Сер. : География. – Тернополь : Тайл, 2013. – Вып. 2. – С. 101-115.
 - Мищенко О. В. Комплексная оценка рекреационного потенциала в Маневичском районе / О. В. Мищенко, Т. С. Павловская, В. Бешкоц, Л. А. Савчук // Научный вестник Волынского нац. ун-та им. Леси Украинки. – Серия географические науки. – № 15. – Луцк, 2010. – С. 153-163.
 9. Официальный сайт Локачинской районной государственной администрации [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://www.lokach.gov.ua>
 - Павлов В. И. Рекреационный комплекс Волыни : теория, практика, перспективы / В. И. Павлов, В. А. Григорьев // Луцк : Настілька, 1996. – 124 с.
 11. Памятки архитектуры Локачинского района [Электронный ресурс]. – Режим доступа : <http://uk.wikipedia.org/wiki>
 12. Романян П. Аспекты организации пешеходного туризма в Волынской области / П. Романян // Вестник Львов. науч.-техн. журн. им. И. Франка. Серия : географическая. – 2013. – Вып. 43, ч. 1. – С. 69-81.
 13. Цось А. Рекреационно-туристический потенциал Волынской области / А. Цось, Т. Ощиренко, С. Калитка // Физическое воспитание, спорт и культура здоровья в современном обществе. – 2011. – № 4 (16). – С. 52-55. – Режим доступа : http://ubm.gov.ua/URK/Fvz_2011_4_15
 14. Черник І.Н. Пріоритети розвитку рекреаційної сферы в Волині [Електронний ресурс] / І.Н. Черник. – Режим доступа : http://tourlib.net/statbi_ukr/chernykh2.htm

15. Черчик Л. Туристический-рекреационный комплекс Волынской области : предпосылки развития : Монография. Часть I / Л. Черчик, О. Мищенко, И. Ерко ; МОНУ. – Луцк : Восточноевропейский нац. ун-т им. Т. Шевченка, 2014. – 128 с.

16. Чир Н.В. Составление и перспективы дальнейшего турзима на Украине [Электронный ресурс] / Чир Н.В. – Режим доступа : <http://dspace.uzh.edu.ua/jspui/handle/16/2807>

17. Шапак Л. О. Современные тенденции функционирования региональных туристико-рекреационных комплексов [Электронный ресурс] / Л. О. Шапак // Эффективная экономика : Днепропетровский государственный аграрно-экономический университет. – № 2 – 2013. Режим доступа : <http://www.economy.nauka.com.ua>

References

- References:

 1. Boyarinov, M. V. Assessment of the degree of suitability of lakes in Turiyskiy district for recreational purposes / M. V. Boyarinov, I. A. Savuchuk // Human and environment. The problem of ecology. - Kharkiv, 2015. - № 1-2. - P. 110-114.
 2. Hatalayko, O. M. Tourism infrastructure of Volyn region: current state, problems and prospects of development / O. M. Hatalayko // Visnyk of the Lviv national university. Series: International Relations - 2012 - Issue 29, p. 1. - P31-35.
 3. Zusuk F. V. The natural and recreational potential of Volyn region / F. V. Zusuk, L. K. Kolosheka, Z. Karpuk // Scientific notes of the Terнопil' nat. ped. univ. / named after B. Hnatyuk. Series: Geography. - Terнопil' Taip, 2010. - Issue 2 (28). - P. 102-105.
 4. Kravchenko, N.O. Zoning of Polissia on development of recreational facilities [Electronic resource] / N.O. Kravchenko. - Access mode: <http://turlib.net/books/ukr/kravchenko3.htm>
 5. Mazurewicz, R. R. Territorial and recreational complex of Volyn region: abstract of thesis in Geography. Sciences: 11.00.02 / R. R. Mazurewicz, Lviv. nat. univeristy named after I. Franko. - Lviv, 2014. - P. 20.
 6. Melnychuk M. The estimation of the naturally-resource potential of Lubeshivskiy district in the Volyn region / M. M. Melnychuk, Yu. P. Vasyl'ev // The nature of Western Polissya and surrounding areas: Coll. science. / Lesya Ukrainka Volyn. nat. university - Lutsk, 2011. - № 8. - P. 47-53.
 7. Melnychuk M. The current state and perspectives of development of tourism and recreational activity in Volyn region/ M. Melnychuk, S. Uveych, V. Chernets // Scientific notes of the Terнопil' nat. ped. univ. named after B. Hnatyuk. Series: Geography. - Terнопil' Taip, 2013. - Issue 2. - P. 101-115.
 8. Pavlov, V. V. The comprehensive assessment of recreational potential of Manevitsky District / O. V. Melnichenko, T. S. Pavlovska, V. V. Betselyak, I. A. Savuchuk // Scientific Journal of Lesya Ukrainka Volyn. nat. univer. - A Lohachinsky district state administration [Electronic resource] - Access mode: <http://www.lochad.km.edu.ua>
 9. Pavlov V. I. Recreational Complex of Volyn: theory, practice, perspectives / V. I. Pavlov, L. M. Cherkash - Lutsk: Nadstryha, 1998. - 124 p.
 11. Architecture Dolinsky of Lokachynskyi district [Electronic resource] - Access mode : <http://uk.wikipedia.org/wiki>
 12. Romaniv P. Aspects of organization the hiking in the Volyn region / P. Romaniv // Visnyk of the Lviv nat. university named after I. Franko. Series: Geography. - 2013. - Issue 43, p. 1. - P. 68-81.
 13. Tsoi A. Recreation and tourist potential of Volyn region [Electronic resource] / A. Tsoi, T. Ovarenko, S. Kalytka // Physical education, sport and culture of health in modern society. - 2011. - № 16. - P. 55-58. - Access mode: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Fws_2011_4_15
 14. Cherkash L. The priorities of development of recreational areas in Volyn region [Electronic resource] / L. M. Cherkash, V. V. Betselyak // <http://turlib.net/statki/cherkash2.htm>
 15. Cherkash L. Tourist and recreational complex of Volyn region: preconditions of development: Monograph. Part 1 / L. M. Cherkash, O. Mischenko, I. Yerko, M. Susti - Lusk: Lesya Ukrainka Eastern European nat. university, 2014. - 128 p
 16. Chyr N. V. State and prospects of development of green tourism in Volyn region [Electronic resource] / N. V. Chyr. - Access mode: <http://dspace.zihnu.edu.ua/jspui/handle/1828/2087>
 17. Shpak L.O. Current trends of functioning regional tourism and recreational complex [Electronic resource] / L.O. Shpak // Efficient Economy. - Dnipropravtstvo. Samara Agrarian University of Economics. - № 2. - 2013. - Access mode: <http://www.economy.nauka.com.ua>

УДК 911.2 : 556.55 (477.82)	Географія та природознавство
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк.
e-mail: olya-vlyina@rambler.ru
Ільїна Ольга Вікторівна
кандидат географічних наук,
доцент
Пасічник Михаїл Петрович	Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки, м. Луцьк.
Україна, e-mail: bervector.misha@gmail.com
Пасічник
Володимирівна	Східноєвропейський національний
університет імені Лесі Українки, м. Луцьк.
Україна, e-mail: m_turkaychuk95@mail.ru

ОЗЕРНИЙ САПРОПЕЛЬ ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ: РЕСУРСИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ У РЕКРЕАЦІЙНО-КУОРПТНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Мета роботи полягає в оцінюванні ресурсів озерного сапропелю Волинської області, придатного для використання у рекреаційно-курортній діяльності в якості лікувальних пелюїд.

Методика дослідження пронизується на поєднанні загальнонаукових методів і прийомів: порівняння, узагальнення, систематизації, аналізу, синтезу, індукції та ледукції. У роботі зачленено результати власних досліджень авторів та фондові матеріали Кіровської геологорозведальної експедиції.

Результати. У публікації наведені дані про клієнтуру ресурсів сапропелю у Волинській області, розглянуто перспективи застосування озерного сапропелю регіону у рекреаційно-курортній діяльності. Здійснений аналіз доводить, що Волинська область має значні запаси сапропелю, при就得аного для застосування у рекреаційно-курортній діяльності. Протизони ресурси лікувального сапропелю становлять 20490,9 тис. т низькошарового органічного і органо-силікатного класів. Шашковим адміністративним районом наявні 108832,0 тис. м³ сапропелю, фізико-хімічні властивості якого відповідають вимогам для рекреаційно-курортного застосування. На основі досліджень, витриманих та зарубіжних науковців позитивному терапевтичному ефект від використання сапропелевих грезеїв, обґрутовано важливість і необхідність по-полянських дослідження в контексті стадії позитивного розвитку регіону.

Наукова новизна полягає у з'ясуванні перспектив використання даних відкладів у рекреаційно-курортній діяльності регіону. Вперше були визначені потенційні запаси озерного сапропелю області, придатні для глязетерапевтичного використання у лікуванні хронічних захворювань.

Практична значимість – можливість використання систематизованого матеріалу про озерний лікувальний санаторій Волинської області як ключового чинника розвитку лікувального туризму в регіоні. Матеріали статті можуть бути

Ключові слова: сапропель, лікувальна грязь, рекреаційно-курортна діяльність, Волинська область.

УДК 911.2 : 556.55 (477.82)
Иван Смирнов
Восточноевропейской национальной

*Ильина Ольга Викторовна,
кандидат географических наук, доцент*
Павличко Михаил Петрович
Восточноевропейский национальный
университет имени Леси Українки, г. Луцьк
Україна, e-mail: olga-v-ilyina@rambler.ru